

Nieuwsbrief

17 juli 2010

Thuis wonen met zorg

Geachte lezer,

Met gepaste trots presenteren wij onze nieuwe nieuwsbrief. We hebben de opzet gewijzigd ten opzichte van eerdere nieuwsbrieven. De nieuwsbrief bestaat nu uit drie vaste onderdelen:

- 1. Algemeen nieuws over landelijke ontwikkelingen en over onze activiteiten.**
- 2. Nieuws over ons concept van de verplaatsbare mantelzorgwoning.**
- 3. Nieuws over het concept van onze kant-en-klare zorgkamer.**

Achtergrond van deze driedeling is dat wij verwachten daarmee de leesbaarheid en herkenbaarheid van deze nieuwsbrief te vergroten. De zorgkamer kent bijvoorbeeld andere doelgroepen en financieringsstromen dan de mantelzorgwoning.

Wij streven ernaar om deze nieuwe nieuwsbrief vijf keer per jaar uit te brengen.

1. Algemeen nieuws

Nieuwe regelingen voor bouwvergunningen

Op 22 september 2009 heeft PasAan samen met tal van grote maatschappelijke organisaties een petitie aangeboden aan de Tweede Kamer, waarin werd gepleit voor een vergaande vereenvoudiging van de procedures voor aan- en bijbouw ten behoeve van mantelzorg. De organisaties die de petitie aanboden waren: Mezzo, Unie KBO, ANBO, CSO, PCOB, Vereniging Eigen Huis, Chronisch zieken en Gehandicaptenraad, LOC zeggenschap in zorg en PasAan. In reactie op deze petitie is op 17 december 2009 een motie in de Tweede Kamer aangenomen, waarin werd geregeld dat aan- en bijbouw voor (mantel)zorg op de zogenaamde 'kruimellijst' van de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening, de WABO, komt. Concreet betekent dit dat vanaf 1 oktober a.s. de regeling voor aan- en bijbouw ten behoeve van mantelzorg er als volgt uit ziet:

- Gemeenten kunnen door middel van een zogenaamd projectbesluit besluiten of aan- en bijbouw op die plek voor die situatie mag.
- Dit besluit mag afwijken van geldende bestemmingsplannen.
- Gemeenten mogen zelf de duur van de toestemming bepalen, waardoor een bouwvergunning voor de duur van een ziekte tot de mogelijkheden gaat behoren.
- In principe moet een gemeentelijk besluit binnen 8 weken genomen zijn.

Dit betekent een aanzienlijke verruiming van de mogelijkheden en vereenvoudiging van procedures. Toch gaat dit minder ver dan waar in de petitie om gevraagd werd, namelijk het geheel vergunningvrij maken van aan- en bijbouw ten behoeve van mantelzorgwoningen.

De ministeries van VROM en VWS bereiden op dit moment een handreiking aan gemeenten, woningbouwverenigingen en anderen over deze nieuwe regelgeving voor. In het kader van de komende wijziging van regelgeving geven diverse gemeenten op dit moment een zogenaamde gedoogvergunning af.

Bouwkundige staat PasAan-oplossingen bijzonder

Veel mensen kijken ons ongelovig aan als wij melden dat onze zorgkamer, aanbouwbadkamer, mantelzorgwoning en kleinschalige woonvormen allemaal gebouwd zijn van traditionele bouwmaterialen, waardoor ze een levensduur hebben van vele tientallen jaren. Dankzij een ingebouwde speciale stalen constructie zijn ze allemaal ook nog eens meermaals verplaatsbaar tijdens die lange levensduur. Voor kosten-baten analyses heeft deze bouwkundige staat grote voordelen. Zeker ook door de flexibele inzet van vele innovatieve hulpmiddelen. Van bewoners/gebruikers horen wij daarnaast ook steeds terug dat het comfort, het binnenklimaat en de ervaren woningkwaliteit zeker zo goed zijn als van 'gewone' huizen. Een beter compliment kunnen we niet krijgen.

Informatie

PasAan heeft inmiddels een reeks folders over haar concepten en oplossingen. Gemeenten, zorginstellingen, mantelzorgorganisaties en anderen kunnen deze folders plaatsen in hun folderrekken. Ook hebben wij affiches over de mantelzorgwoning en zorgkamer. Wilt u folders en/of affiches, stuur dan even een mail naar info@pasaan.nl onder vermelding van de gewenste aantallen en het afleveradres.

2. Nieuws over mantelzorgwoningen

De mantelzorgwoning is een compleet huis, dat naast een bestaande woning wordt gezet, waardoor twee aparte huishoudens met behoud van privacy dicht bij elkaar kunnen wonen. De mantelzorgwoning is verplaatsbaar en zo nodig voorzien van vele flexibele zorgvoorzieningen en hulpmiddelen. PasAan is de 'bedenker' en 'ontwikkelaar' van dit concept. De mantelzorgwoning wordt zowel door particulieren als woningbouwverenigingen aangeschaft.

Vier generaties bij elkaar

In Doetinchem heeft mevrouw Vinkenburg-Beltman haar woning ter beschikking gesteld aan haar kleindochter. Directe aanleiding was een vervelend voorval: mevrouw was van de trap in haar huis gevallen, waarna zij enige tijd noodgedwongen in een zorghotel verbleef. Haar kleindochter woont nu met haar gezin in de voormalige woning van haar oma. Mevrouw Vinkenburg-Beltman woont nu als het ware in haar eigen achtertuin. De mantelzorg voor mevrouw Vinkenburg-Beltman kan daardoor worden verleend door drie generaties: door haar eigen zoon, die ook in Doetinchem woont, en door haar kleindochter en gezin met kinderen. De kleindochter is gestopt met werken om voor haar oma en haar gezin te zorgen. *"De achterkleinkinderen brengen veel gezelligheid met zich mee. Als het niet lukt om bij moeder een snoepje te krijgen dan is het verstandig om nog even bij oma langs te gaan."*

De familie stelde in dit geval een permanente bouwvergunning op prijs. Op verzoek van de Gemeente zijn een aantal onderdelen van de woning aangepast. Zo is de buitenkant van de woning helemaal van hout en is de mantelzorgwoning met een gang aan de hoofdwoning verbonden. De aanwezige voorzieningen in de mantelzorgwoning en de nabijheid van drie generaties mantelzorgers maken het voor mevrouw Vinkenburg-Beltman mogelijk om zelfstandig te blijven wonen: *"Ik heb nu mijn eigen plekje in een vertrouwde omgeving. Gelukkig hoef ik niet naar een verpleeghuis."*

Bij de opening gaf wethouder Van Dijk aan dat de Gemeente graag heeft meegewerkt aan het creëren van deze oplossing: *"Wat is het toch mooi dat dit zo binnen de familie op deze wijze gerealiseerd kon worden"*. De wethouder, die zelf rolstoelafhankelijk is, kreeg bij de opening een rondleiding van de trotse mevrouw Vinkenburg-Beltman. Als ervaringsdeskundige was hij soms blij verrast over de aanwezige zorgvoorzieningen en de verdere technische mogelijkheden die de mantelzorgwoning biedt. Aan het eind van zijn openingswoord wenste de wethouder alle betrokkenen veel woonplezier, maar vooral ook veel gezelligheid met elkaar.

Onderzoek ervaringen met mantelzorgwoningen

Recentelijk is in opdracht van het ministerie van VWS door Rigo onderzoek gedaan naar de ervaringen van de tien eerste families die een mantelzorgwoning gebruiken. Hoewel het onderzoeksrapport pas na het verschijnen van deze nieuwsbrief formeel uitkomt, willen wij hier wel vast een aantal conclusies melden. De betrokken families zijn allemaal zeer tevreden over de mantelzorgwoning. De bewoners ervaren meer zelfredzaamheid, gezelligheid en meer kwaliteit van leven. De kwaliteit van de mantelzorgwoning van PasAan, met daarin ook veel flexibele hulpmiddelen speelt hierbij naast de nabijheid van familieleden een belangrijke rol. Betrokken mantelzorgende familieleden ervaren allemaal een vermindering van hun 'werkdruk' als mantelzorger, vooral door minder reis- en regeltijd en meer gemoedsrust. Ook is in kaart gebracht wat de maatschappelijke opbrengsten en kosten van de mantelzorgwoningen zijn. Het rapport beschrijft ook de ervaren knelpunten in regelgeving. Het is een fors rapport waarover wij na het verschijnen veel meer zullen melden.

Begeleiding families

PasAan is opgericht door een aantal mensen die zelf veel ervaring hebben met mantelzorg. Van daaruit zijn wij op zoek gegaan naar goede en werkbare oplossingen. Zo is ondermeer onze huidige mantelzorgwoning ontstaan. Bij die werkbare oplossingen hoort niet alleen het leveren van de mantelzorgwoning zelf, maar ook de ondersteuning en begeleiding van betrokken families. Uit het onderzoeksrapport van Rigo komt dat

gelukkig ook naar voren: in alle onderzochte cases noemen de families deze betrokkenheid en ondersteuning als bijzonder en ontlastend.

In Tiel staat nu ruim een half jaar een mantelzorgwoning. Hier woont een echtpaar, allebei zorgbehoefstig, bij één van hun dochters in de tuin. De ouders woonden hiervoor in Friesland. Voor zowel de dochters als het echtpaar zelf was het realiseren van de mantelzorgwoning een drukke en hectische periode. Gelukkig stond dankzij alle medewerking van de gemeente Tiel de mantelzorgwoning er binnen 8 weken naar het eerste contact met PasAan.

De familie uit Tiel heeft de begeleiding van PasAan als zeer positief ervaren. Hanneke Schalkx, in wiens tuin de mantelzorgwoning staat, verwoordt het als volgt:

“Verrassend was het te merken hoe totaal het aanbod was toen we besloten hadden om de mantelzorgwoning te bestellen bij PasAan. We rolden van het één in het ander. We hoefden zelf weinig te regelen, te vragen en nergens achter aan. Net zoals waarschijnlijk iedereen die met PasAan in zee gaat hadden ook wij het erg druk met alles wat geregeld moest worden naast de bouw van de woning: de verhuizing zelf, de verkoop van het huidige huis, de zorg die opnieuw moest worden uitgezocht en geregeld.

Daarnaast was het emotioneel een hele onderneming zowel voor mijn ouders, mijn zussen en mij, maar ook voor mijn eigen gezin. Er moest veel gedacht, besproken en besloten worden. Mijn ouders zijn op leeftijd, beperkt en woonden ver weg. Ik was blij dat het allemaal ‘uit handen werd genomen’. We hadden totaal geen behoefte om zelf op pad te gaan voor gordijnen en vloerbedekking. Het was fijn dat jullie al vanuit jullie opgebouwde kennis en ervaring, hadden nagedacht over de inrichting van de woning, in het bijzonder van de badkamer en de keuken. We zijn erg tevreden over jullie bijdrage in het bedenken van de meest geschikte en prettige oplossing voor het samen kunnen blijven wonen van mijn vader en moeder.”

Stand van zaken

Op dit moment staan er 14 bewoonde mantelzorgwoningen van PasAan. Deze staan door het hele land, van Eindhoven tot Oostzaan, van Borssele tot Deventer. De meeste staan in stedelijke gebieden, eentje zelfs in een gemeentepark. De meeste zijn particulier eigendom, maar er zijn ook een aantal mantelzorgwoningen eigendom van woningbouwverenigingen, die deze verhuren aan betrokkenen. Gemeenten subsidiëren in die situaties meestal de plaatsingskosten. Na de zomervakantie staan een aantal plaatsingen in de planning. We zijn met vele families in gesprek die de mogelijkheden verkennen. Op steeds meer plekken in het land stimuleren gemeenten pilots met onze mantelzorgwoning. Zo heeft de Gemeente Arnhem besloten graag te willen piloten met drie mantelzorgwoningen. Daarover zijn al afspraken met woningbouwverenigingen gemaakt. In Haarlemmermeer heeft de Gemeente aangegeven dat zij het prima vindt als bovenop de al gerealiseerde mantelzorgwoning nog twee mantelzorgwoningen komen. Meer gemeenten bereiden pilots voor.

3. Nieuws over zorgkamers

De kant-en-klare zorgkamer van PasAan wordt aan een bestaande woning vastgezet als uitbreiding van de begane grond. Waar de mantelzorgwoning een oplossing is voor twee aparte huishoudens, is de zorgkamer een oplossing binnen één gezin. De zorgkamer van PasAan zit waar nodig vol flexibele hulpmiddelen en voorzieningen die continue aanpasbaar zijn en zo als het ware meegroeien met het ziektebeeld. PasAan heeft inmiddels tientallen zorgkamers geplaatst.

Nieuw financieringsmodel

Woningaanpassingen in verband met ziekte worden in de regel door gemeenten gefinancierd. Gemeenten maken hierbij per situatie een afweging. Het zijn uitzonderingssituaties waarbij men kiest voor grote aanpassingen. Als het even kan geven gemeenten er de voorkeur aan dat mensen verhuizen naar een

geschikte woning. Die zijn echter niet altijd voorhanden, of om sociaal maatschappelijke redenen is verhuizing soms niet wenselijk. Als de gemeente er – in overleg met betrokkenen - voor kiest dat een woningaanpassing wenselijk is, dan komt vaak de zorgkamer van PasAan in beeld. Deze zorgkamer is immers voor meerdere gezinnen achter elkaar inzetbaar. Bovendien is die voorbereid op vele ziektebeelden. Voordeel van de zorgkamer is ook dat deze in korte tijd gerealiseerd wordt, waardoor er weinig 'bouwoverlast' is.

Om het gebruik van onze zorgkamers nog aantrekkelijker te maken, heeft PasAan een nieuw financieringsmodel voor gemeenten ontwikkeld. Hierin wordt rekening gehouden met de hoge restwaarde en herinzetbaarheid van onze zorgkamer. De jaarlasten voor gemeenten komen door toepassing van dit nieuwe financieringsmodel op een niveau dat zeer concurrerend is met andersoortige oplossingen. Bovendien wordt het risico van leegstand na gebruik in dit model weggenomen.

Het nieuwe financieringsmodel hebben wij gelanceerd op de afgelopen supportbeurs. Veel gemeenteambtenaren die onze stand bezochten reageerden enthousiast. Inmiddels hebben wij de eerste offertes op basis van dit nieuw financieringsmodel al uitgebracht. Graag lichten wij ons nieuwe financieringsmodel toe tijdens bijeenkomsten van WMO-ambtenaren van een gemeente of van een groep samenwerkende gemeenten. U kunt ons hiervoor uitnodigen door een mail te sturen aan info@pasaan.nl.

Meegroeïende hulpmiddelen en begeleiding ergotherapeuten

PasAan heeft eigen ergotherapeuten in dienst en heeft een eigen hulpmiddelenmagazijn. Mede hierdoor kan PasAan bij een progressieve spierziekte als ALS een speciaal servicepakket aanbieden. Dit omvat:

- Begeleiding van betrokkene door periodiek bezoek van een ergotherapeut van PasAan (bijvoorbeeld eens per 6 weken).
- Levering van alle noodzakelijke hulpmiddelen, die ingezet kunnen worden in de zorgkamer (met een totale waarde van € 30.000,-).
- Montage, alsmede instructie en begeleiding aan betrokken bewoners.

Voor dit hele pakket betalen gemeenten een vast bedrag per maand, waardoor deze gemeenten aanmerkelijk goedkoper uit zijn dan gebruikelijk bij een dergelijk ziektebeeld. Ook voor betrokkenen heeft dit servicepakket grote voordelen. De heer Arens uit Klaaswaal: *“Ik maak sinds een maand of acht gebruik van een zorgkamer van PasAan inclusief het ALS-pakket. De ergotherapeut van PasAan komt geregeld langs en bespreekt de huidige situatie en mogelijke oplossingen. Door het progressieve verloop van de ziekte bestaat namelijk het gevaar dat je achter de feiten aan loopt. Zeker als je bent zoals ik. ‘Zolang het gaat, gaat het!’ is mijn motto. Maar daardoor kan je er tegen aan lopen dat je te laat bent met iets te regelen. Dat is nu niet het geval omdat PasAan meedenkt en aanpassingen snel kan regelen zonder tussenkomst van andere instanties.”*

Een andere gebruiker verwoordde het als volgt: *“Het gebruik van de zorgkamer geeft een dubbel gevoel, je wilt hem niet hebben maar het “werkt” veel makkelijker voor beiden. Verdere aanpassingen worden veelal binnen een paar dagen uitgevoerd, zonder dat je enige administratieve, bureaucratische hindernissen hoeft te nemen. Wat me erg trof was dat op enig moment de toiletrol te ver weg hing en allerlei oplossingen niet werkten voor mijn partner. Toen de ergotherapeut weer langs kwam riep die simpel “dan zetten we het toilet toch wat dicht bij de rol!!!!” Dat was dankzij het speciale railsysteem binnen een paar minuten gerealiseerd. Het denken buiten de normale kaders, alles is/likt voorzien bij de ontwikkeling van deze zorgkamer.”*

Deze nieuwsbrief is een uitgave van PasAan:

www.pasaan.nl

035-6948294

info@pasaan.nl